

Mission completed dankzij Groesbeekse familie

Hoe luitenant Brownlee 'zijn' plek terugvond

'Als die Amerikanen komen zijn jullie ook hartelijk welkom, zei mijn zus Miep Tervoort, 'dan kunnen jullie tegelijk wat helpen met een en ander'. Dus reden wij dinsdagmorgen 13 juni richting Mooksebaan 10. Daar logeerde een gezin van vier personen: zoon Scott Brownlee, diens vrouw Pamela en hun twee kinderen Olivia (11) en Penn (8). Alles draaide om Scott's vader, de veteraan Richard H. Brownlee, die zelf met zijn vrouw te gast was bij de familie Linssen op Vogelsangh aan de Zevenheuvelenweg. De kennismaking kwam echt goed op gang bij de feestavond in Beek-Ubbergen waar dit verhaal zijn begin vindt.

* De betonnen bak waar Brownlee de Duitse krijgsgevangenen bijeen bracht (foto: Ben tervoort)

Door Ben Tervoort

We dronken een glas, zongen mee met de band en bekeken het fraaie gedenkboek 'Ja, wij komen

terug'. Dick Brownlee wees ons zijn brief op pagina 129-131 en legde ons het bijbehorend kaartje uit op bladzijde 134. Hij raakte niet uitgepraat over de vele details die niet allemaal in zijn brief stonden. Na gedropt te zijn op Klein Amerika bezette hij met zijn mannen de Sint Jansberg waar hij zelf bij het eerste treffen met de Duitsers gewond raakte: een kogel in het onderlichaam die hij er zelf uithaalde. Zeven lange dagen en nachten zat hij daar ingesloten en verloor veel, te veel kameraden. Die plek was voor hem de emotionele kern van zijn oorlog. Niet St. Mère l'Eglise waar het voor hem allemaal begon, zelfs niet het Ardennen-offensief, waar hij voor het laatst sprong, zwaar gewond raakte en anderhalf jaar in het ziekenhuis lag, eerst in Luik, toen in Engeland en tenslotte in Amerika. Nee: The Hill in Groesbeek, dat was het! Vijftienvijf jaar geleden, in 1969, deed zoon Scott eindexamen High School: samen met hem vond Luitenant Kolonel Brownlee toen de plek van zijn oorlog terug, maar nu.... Hoofdschuddend bleef hij daar op die feestavond herhalen: We couldn't find it any more... Dat is niet meer terug te vinden. Morgen werken we ons officiële programma af, en dan is het donderdag back home, terug naar huis. Het was mijn vrouw Dieuw die toen de koe bij de horens pakte en zei: Maar dat moet toch terug te vinden zijn? We hebben nota bene een kaartje! Hoe verplicht is dat officiële programma? Mister Brownlee, sir, als U nou zou kunnen kiezen, wat zou U dan willen? Alleen al aan zijn gezicht was volkomen duidelijk wat Dick Brownlee de volgende dag het al-

lerliefste zou willen. Die plek nog één keer zien, dit keer niet alleen met zoon Scott, maar met zijn hele familie, kleinkinderen inclusief. Dus broer Kees Tervoort benaderd, die mede-organisator was. Diens antwoord liet geen enkele twijfel: wat hij wil gaat voor! Met Jan Linssen was het gauw geregeld, en zo gingen wij woensdagmorgen met drie auto's op pad. Kees had een zekere climax ingebouwd voor deze privé herdenking: eerst via de Knapheideweg naar Klein Amerika, de dropping zone, dan het monument aldaar, vervolgens aan de Neutrale Weg bij de Bergse Lote even het Reichswald in naar een opgeblazen Duitse bunker.

Daarna reden we via Zwarte Weg, Holleweg, door Milsbeek en via de grote weg naar het parkeerterrein tegenover de Riethorst, waar we ons over het kaartje uit het gedenkboek bogen (dat noord en zuid omgekeerd had). Dat we vandaar omhoog moesten, was duidelijk; via een steile weg kwamen we op het heuvelplateau op het punt waar de para's het bos waren ingetrokken en de heuvel hadden bezet. Dick en Scott dachten het te herkennen en hadden het alsmaar over twee oriëntatiepunten: een in mekaar geschoten windmolen en een grote zeshoekige betonnen bak op palen. Dat combineerden we met een smal pad dat volgens een bordje Molenweg heette: daar zijn we de bushbush ingeklommen, steil omhoog dwars door de braamstruiken en meer dan manshoge brandnetels. Het eerste wat vader en zoon vonden was de betonnen bak, vol granaatinslagen maar nog overend. Een soort waterreservoir, leek ons, maar voor

* De fraaie molen, in elkaar geschoten door Duitse tanks. De restanten vond men weer terug (foto: archief GG. Driessén)

Dick Brownlee was het de plek waar hij de Duitse krijgsgevangenen bewaakt had. En toen kwam waarachtig het hoogtepunt: na meer geploeter door bramen en netels, eindelijk de duidelijke restanten van de molen, in mekaar geschoten door een Duitse tank die verschrikkelijke zeven dagen, en vlak ernaast het diepe foxhole waar ze vastgezet hadden. Mensen, het was een ware weldaad om te mogen beleven hoe die dappere kerel, nu 72 jaar oud, aan één stuk door bleef praten en

zo aan ons het eigen stuk van zijn oorlog kwijt kon. Dat is iets wat je voor geen goud zou willen missen. Wat daar allemaal gebeurd is.... In het foxhole vond zoon Scott een stuk roestend ijzer, door zijn vader geïdentificeerd als een gedeelte van een ammobox. Dat moest als souvenir mee naar huis. We plaagden er hem een beetje mee, maar hij zei: Ik heb in musea wel kleinere stukken gezien. Hopelijk heeft hij het in Schiphol en op Seattle Airport vlot door de douane heen gekregen.